

kommende Bruger. Det forudsættes i Lovforslaget, at den Slags Forandringer er det tilladt Brugeren at foretage uden at tale med Ejeren derom, og for en saadan Forandring skal han have fuld Erstatning for den Forbedring, som er tilført vedkommende Ejendom, altsaa uden at han har forhandlet en Smule med Ejeren derom. Naar denne Bestemmelse sammenholdes med den Bestemmelse, som findes i Lovforslagets § 2 om, at Brugeren har fra sin Side altid Ret til Opsigelse med 1 Aars Varsel til en 1. April, forekommer den mig at være noget betænkelig. Man tænke sig den Situation, at en Bruger foretager en saakaldt Forbedring ved Ejendommen, som viser sig ikke at kunne betale sig for ham, og saa siger sit Lejemaal op med 1 Aars Varsel til den 1. April og af Ejeren kræver fuld Erstatning for den saaledes foretagne meget tvivlsomme Forbedring! Jeg synes, at disse to Bestemmelser i Lovforslaget i alt Fald ikke kan blive staaende der paa een Gang. Det er alt for risikabelt for Ejeren af en saadan Ejendom at kunne ifalde en saadan Erstatning, naar Brugeren samtidig har Ret til Opsigelse med et ganske kort Varsel, hvad Ejeren ikke har.

Med Hensyn til Bestemmelsen i § 2 om den Maade, hvorpaa disse Huse for Fremtiden skal gives i Brug, kan jeg ikke nægte, at det er faldet mig lidt vanskeligt at forstaa Bestemmelsen om, at de kun maa gives i Brug i Livsfæste eller i Leje paa en Aarrække af mindst 8 Aar. Jeg sigter herved til den første Del af Bestemmelsen: at de skal gives i Livsfæste. Naar Regeringen, som vi nys har været Vidne til, foreslaar at afskaffe Fæste her i Landet, endogsaa ved Tvang, forekommer det mig mærkeligt, at man i samme Aandedræt foreslaar den samme Brugsform overfor Huse, med Hensyn til hvilke der endog hos enkelte af de Medlemmer, som talte under den forrige Sag, herskede Tvivl, om de ikke i Virkeligheden burde inddrages under det andet Lovforslag, altsaa ved Tvang fratages de nuværende Ejere. Det forekommer mig, at der ikke er god Harmoni heri. Reelt skal jeg ikke i og for sig indvende noget imod den foreslaaede Bestemmelse, jeg anser det for en ganske god Form for at give disse Huse i Brug, men det forekommer mig at være en Modsigelse

fra den højtærede Regerings Side, naar man med den ene Haand søger ved Tvangsforanstaltninger at ophæve alt Fæste og med den anden Haand vil opretholde Livsfæste for en vis Klasse af Ejendomme.

I øvrigt antager jeg ikke, at Lovforslaget kan give Anledning til større Uoverensstemmelser. Jeg anbefaler det til hurtig og velvillig Fremme med de Undtagelser, jeg her har gjort Bemærkning om.

Landbrugsministeren (K. Pedersen):

Den Tilslutning, dette lille Lovforslag har faaet, overrasker mig selvfølgelig ikke, thi det indeholder jo ikke særlige Stridspunkter, og det er med fuldkommen Enighed vedtaget af den angaaende Fæstevæsenet nedsatte Kommission. I Anledning af den af det ærede Medlem fra Svendborg (Wenzel Neergaard) fremsatte Indvending vil jeg sige, at det er naturligvis en Ting, der kan overvejes og forhandles om i et Udvalg, men jeg tør ikke sige, at det ærede Medlem i synderlig Grad har Ret. Naar han tilføjede, at der med Hensyn til § 2 var et underligt Misforhold imellem, at man i det lige før behandlede Lovforslag foreslog at afskaffe Livsfæste ved Tvang og her indførte det for Husmandsbrug, maa jeg sige, at jeg godt kan forklare det. I det ene Tilfælde giver man Ret til at afskaffe Fæste, i det andet Tilfælde indfører man Fæste, fordi denne Brugsform er bedre end den forhaanden-værende. Men dersom det ærede Medlem vil være med til ogsaa at afløse Fæste af disse Huse ved Tvang og lade dem gaa over til Eje, skal jeg gerne gaa med dertil.

Det ærede Medlem fra Fuglebjerger (Martin Hansen) spurgte, om jeg vilde medvirke til, at Forbedringer, som var foretagne af Lejehusmænd før 1902, blev taget med i dette Lovforslag. Ja, det vil jeg gerne medvirke til. Naar jeg ikke har foreslaaet det, er det, fordi man paa dette Omraade var fuldkommen enig i Kommissionen, og fulgte man ikke Kommissionens Indstilling, kunde det let volde Vanskeligheder paa anden Maade. Det samme vil jeg sige overfor det ærede Medlem fra Svendborg, som sagde, at dette Lovforslag, i Modsætning til det foregaaende om Fæsteforholdet, var en fuldkommen Afskrivning af Kommissionens Forslag. Ja, thi indenfor Kommissionen var